

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1341/2024
15.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Тихомира Димковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину 30К 419/23 од 30.10.2023. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1. 451/23 од 03.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 15.10.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Тихомира Димковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину 30К 419/23 од 30.10.2023. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1. 451/23 од 03.07.2024. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину 30К 419/23 од 30.10.2023. године окривљени АА оглашени је кривим због извршења:

- кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 6 месеци која ће се извршавати у просторијама у којима станује у ..., улица ... уз примену мере електронског надзора с тим што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора. У казну затвора урачунато му је и време проведено у задржавању од 15.01. до 16.01.2023. године

- кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 150.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини у остављеном року иста ће бити

замењена казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне суд одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од 6 месеци.

Према окривљеном је изречена мера безбедности забрана даљег узнемиравања оштећене и одлучено је о имовинскоправном захтеву оштећене и трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1. 451/23 од 03.07.2024. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Зрењанину 30К 419/23 од 30.10.2023. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Тихомир Димковић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости као разлог подношења означава повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, коју образлаже наводима да нижестепени судови поједине радње окривљеног за исти временски период према истој малолетној оштећеној квалификују као два кривична дела, иако се радње окривљеног могу квалификовати само као једно продужено кривично дело, посебно имајући у виду да се под тачком два изреке пресуде описују радње које се не могу квалификовати као радње прогањања, већ само као радње полног узнемиравања. Окривљени је дужи временски период од периода који се описује у контакту са малолетном оштећеном узимајући у обзир њихову родбинску повезаност, те је он и раније имао комуникацију са оштећеном путем средстава комуникације и непосредно, па самим тим се његове радње не могу квалификовати као радње у циљу физичког приближавања, нити је он предузимао радње да против воље малолетне успоставља контакт путем средстава комуникације, јер су они имали контакт и пре децембра 2022. године. Даље се наводи да, уколико би се прихватио став првостепеног и другостепеног суда да се радње окривљеног квалификују као радње прогањања из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) КЗ, а на начин како је то описано под тачком два изреке пресуде, онда је и радње описане под тачком један изреке пресуде требало квалификовати такође као радње прогањања. Према ставу одбране, радње окривљеног, а узимајући у виду све напред наведено као и субјективна и објективна обележја могу

се квалификовати само као једно продужено кривично дело, а не како је то учињено у правноснажној пресуди.

Изнете наводе захтева, Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Првостепени суд је у изреци пресуде описао радње окривљеног АА у односу на кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ „полно узнемиравао малолетну оштећену ББ из ... на тај начин што је пришао малолетној оштећеној ББ и почео је да је мази по врату, говорећи јој да је најлепша на свету, гледајући је страсно у лице, да би дана 04.01.2023. године у пришао малолетној оштећеној ББ, са обе руке је стиснуо уз себе и рекао где год сада иде да ће ићи са њим, да би потом у путничком возилу док је возио малолетну оштећену ББ ка играоници, питао из ког разлога је тако безобразно лепа и ставио је своју руку на њену бутину и у току вожње пружио отворену шаку како би малолетна оштећена ББ ставила своју руку на његову, те је мимо воље малолетне оштећене ББ узео њену шаку испреплетав прсте пољубио шаку и наставио да вози кола при чему је такво понашање окривљеног код малолетне оштећене изазвало страх, непријатељско понижавајуће и увредљиво окружење, ...“. У изреци првостепене пресуде описане су и радње окривљеног у односу на кривично дело прогањање из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) КЗ „упорно предузимао радње у циљу физичког приближавања оштећеној малолетној ББ из ..., противно њеној изричитој вољи тако што је настојао да са њом успостави контакт и непосредно и путем средстава комуникације и то тако што је са свог мобилног телефона путем различитих друштвених мрежа и апликација: viber, whatsapp и instagram слао јој поруке, тражећи да се састану...“.

Према томе, у радњама окривљеног које су описане у изреци правноснажне пресуде која се захтевом за заштиту законитости побија описана су два кривична дела и то кривично дело прогањање из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика и кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ. У конкретном случају, у питању су два кривична дела, јер се ради о различитој радњи, последици, а и кривичноправној заштити. Наиме, кривично дело прогањање из члана 138а КЗ спада у кривична дела против слободе и права човека и грађанина, док кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ спада у кривична дела против полних слобода. Кривична дела против слободе и права човека и грађанина као заштитни објект имају слободе и права човека и грађанина, док кривична дела против полне слободе имају други заштитни објект, а то је право на сексуално самоопредељење.

Стога је правилна оцена првостепеног и другостепеног суда да у радњама описаним у изреци пресуде стоје обележја два кривична дела, те су супротни наводи захтева за заштиту законитости да је у питању једно продужено кривично дело, оцењени као неосновани.

Поред тога, бранилац у захтеву, указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и као незаконит доказ означава записник о испитивању сведока пред Основним јавним тужилаштвом у Зрењанину Кт 91/2023 од 14.06.2023. године. Међутим, наведена повреда закона бранилац образлаже наводима

да је пред Основним јавним тужилаштвом у којем је јавност искључена и у којем се сваки сведок испитује понаособ и без присуства осталих сведока, приликом испитивања малолетне сада пунолетне ББ био присутан и њен отац.

На описани начин, по ставу Врховног суда, бранилац окривљеног само формално означава повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а која је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, док у суштини указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 98. ЗКП.

Међутим, како повреда закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 98. ЗКП не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости, у наведеном делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић